

Usnesení

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců Mgr. Jana Kašpara a JUDr. Pavla Horňáka v právní věci žalobce: **Jan I.**, bytem X, zast. JUDr. Zdeňkem Š., bytem X proti žalovanému: **Česká republika - Ministerstvo zemědělství**, Těšnov 17, Praha 1, v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu

t a k t o :

- I. **Žaloba s návrhem, aby soud určil, že Ministerstvo zemědělství je příslušné k odstranění dlouhodobé nečinnosti správních (regionálních) orgánů a k zahájení správního řízení ve věci poskytnutí restitučních finančních náhrad žalobci, se odmítá.**
- II. **Žaloba s návrhem, aby soud určil, že Ministerstvo zemědělství je povinno ve výroku tohoto rozsudku stanovit, který orgán státní správy a do jakého data je povinen restituční nároky (včetně příslušenství) žalobce uspokojit, se odmítá.**
- III. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění

Žalobce se žalobou doručenou Městskému soudu v Praze dne 24. 2. 2009 domáhal vydání následujícího rozsudku:

- 1) Česká republika - Ministerstvo zemědělství je příslušná k poskytnutí finanční náhrady žalobci na základě uznaného restitučního nároku.
- 2) Česká republika – Ministerstvo zemědělství je povinna poskytnout žalobci restituční náhrady, a to do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.
- 3) Česká republika – Ministerstvo zemědělství je povinna poskytnout žalobci příslušenství ve smyslu nařízení vlády č. 142/1994 Sb. v platném znění, a to do 1. 1. 1997 až do zaplacení z celkové výše přiznaných restitučních nároků.

Výzvou ze dne 5. 3. 2009 čj. 10 Ca 58/2009-12 byl žalobce vyzván mj. k tomu, aby označil věc, v níž se žalobce ochrany proti nečinnosti domáhá; uvedl, zda uplatnil prostředky, které správní řád stanoví k ochraně proti nečinnosti správního orgánu a upravit návrh výroku rozsudku.

Žalobce podáním doručeným soudem dne 27. 3. 2009 upravil petit žaloby tak, že se domáhá toho, aby soud vydal rozsudek, že

- 1) Ministerstvo zemědělství je příslušné k odstranění dlouhodobé nečinnosti správních (regionálních) orgánů a k zahájení správního řízení ve věci poskytnutí restitučních finančních náhrad žalobci, a to do 2 měsíců od nabytí právní moci tohoto rozsudku.
- 2) Ministerstvo zemědělství je povinno ve výroku tohoto rozsudku stanovit, který orgán státní správy a do jakého data je povinen restituční nároky (včetně příslušenství) žalobce uspokojit.

Na výzvu soudu, aby uvedl, zda uplatnil prostředky, které správní řád stanoví k ochraně proti nečinnosti správního orgánu, žalobce nereagoval nijak.

Z předloženého spisového materiálu vyplývá, že Ministerstvu zemědělství bylo dne 26. 1. 2009 doručeno podání žalobce, jímž se domáhal vydání tohoto rozhodnutí

- 1) Česká republika – Ministerstvo zemědělství je příslušná k poskytnutí finanční náhrady na základě uznaného restitučního nároku podle § 14, § 16 a § 20 zákona o půdě žalobci
- 2) Česká republika – Ministerstvo zemědělství poskytne samo, popř. prostřednictvím svého pověřeného řízeného regionálního státního orgánu žalobci restituční náhrady ve výši 1.136.285,20 Kč do 2 měsíců od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.
- 3) Česká republika – Ministerstvo zemědělství poskytne žalobci k částce uvedené v bodě 2 příslušenství ve smyslu nařízení vlády č. 142/1992 Sb. v platném znění, a to od 1. 1. 1997 až do zaplacení.

Ministerstvo zemědělství na toto podání odpovědělo přípisem ze dne 5. 2. 2009 čj. 3025a3290/2009-11140. V něm uvedlo, že Ministerstvo zemědělství není oprávněno rozhodovat ve správním řízení o poskytování náhrad podle § 20 zákona o půdě, když takové rozhodnutí přísluší pouze soudu. Návrhu žalobce tak nelze vyhovět.

Žádná další korespondence mezi žalobcem a žalovaným ze správního spisu není patrná a nevyplývá ani z podání účastníků v průběhu soudního řízení.

Městský soud v Praze věc posoudil takto:

Nezbytnou podmínkou řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu je podle ust. § 79 odst. 1 s. ř. s. bezvýsledné vyčerpání procesních prostředků, které má žalobce k ochraně proti nečinnosti k dispozici ve správním řízení. Uvedená podmínka vychází z celkové koncepce správního soudnictví v České republice, která je založena na subsidiaritě ochrany veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob ve správním soudnictví oproti ochraně, která je těmto právům poskytována v rámci veřejné správy. Před použitím některé z žalob ve správním soudnictví je tedy nutné vždy vyčerpat řádné opravné prostředky či jiné procesní prostředky nápravy, které jsou k dispozici v řízení před správním orgánem. Tato zásada je v obecné rovině vyjádřena v ust. § 5 s. ř. s. a je pak pro jednotlivé typy žalob konkretizována v ust. § 68 písm. a), § 79 odst. 1 a § 85 s. ř. s.

Takovým prostředkem ochrany proti nečinnosti je ve správním řízení žádost k nadřízenému správnímu orgánu podle ust. § 80 odst. 3 správního řádu. Obdobně v řízení daňovém je takovým procesním prostředkem podnět nadřízenému správci daně podle ust. § 34c odst. 1 zákona č. 337/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2007, č. j. 2 Ans 4/2007 - 53). V daném případě tedy měl žalobce nejprve podat žádost o opatření proti nečinnosti Ministerstva zemědělství k jeho nadřízenému orgánu, kterým je ve smyslu § 178 odst. 2 správního řádu ministr zemědělství. Teprve pokud by taková žádost nebyla úspěšná, mohl žalobce podat žalobu na soud.

Jestliže tedy žalobce byl oprávněn obrátit se na ministra zemědělství jako na nadřízený orgán ministerstva se žádostí o uplatnění opatření proti nečinnosti, a přesto tak neučinil, nevyčerpal možné prostředky ochrany před nečinností ve správním řízení. Chyběla zde tedy nezbytná podmínka řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti Ministerstva zemědělství, a proto musela být žaloba odmítnuta (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2007 čj. 7 Ans 1/2007, publikováno ve Sbírce NSS pod č. 1683/2008).

Nad rámec nutného odůvodnění pak soud dodává, že ve správním soudnictví se nelze dovolávat ochrany proti jakékoliv absenci činnosti správního orgánu. Podle § 79 odst. 1 s. ř. s. se ten, kdo bezvýsledně vyčerpal prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení (s výjimkou případů, kdy zákon s nečinností správního orgánu spojuje právní fikci vydání rozhodnutí o určitém obsahu, popřípadě jiný právní důsledek). Dovolání se ochrany u soudu je tak omezeno na případy, kdy ve správním řízení správní orgán má povinnost vydat rozhodnutí nebo má povinnost vydat osvědčení, má tak učinit v určité zákonem stanovené lhůtě a žalobce vyčerpal, pokud mu je ovšem zákon o správním řízení zakládá, zákonné prostředky správního řízení k ochraně před nečinností správního orgánu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2007, čj. 4 Ans 10/2006 – 59).

Správní soud může správnímu orgánu, shledá-li, že žaloba je důvodná, uložit pouze povinnost, aby rozhodl v určitém již zahájeném správním řízení. Správní soud obecně nemá pravomoc uložit správnímu orgánu povinnost, aby určité správní řízení zahájil, a nemá ani oprávnění uložit správnímu orgánu, aby vydal rozhodnutí určitého konkrétního obsahu, tj. nemůže správnímu orgánu přikázat, jak má rozhodnout, ale pouze to, že má rozhodnout.

Zda taková nečinnost v dané věci nastala, nebylo možno v daném případě zkoumat, neboť soud žalobu musel odmítnout a nemohl se tak věcí meritorně zabývat.

Vzhledem k výše uvedenému soud podanou žalobu odmítl pro absenci nezbytné podmínky řízení, jak je uvedeno ve výroku I. a II. tohoto usnesení.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 3 věta první, podle kterého žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

P o u ě n í :

Proti tomuto usnesení lze podat kasační stížnost za podmínek uvedených v ustanovení § 102 a násl. s.ř.s., a to ve lhůtě dvou týdnů po doručení tohoto usnesení. Kasační stížnost se podává u Městského soudu v Praze, rozhodovat o ní přísluší Nejvyššímu správnímu soudu.

Stěžovatel musí být zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s.ř.s.).

V Praze dne 21. července 2010

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu